

27 Μαΐου 2020
Αριθμ. Πρωτ.: 278747/21817/2020

Πληροφορίες:
κ. Θανάσης Νικολέντζος (τηλ 2131306704)
gram_koinonikhs_prostasiaw@synigorow.gr
κα. Αγγελίνα Σώρα (τηλ 213130675)
gramdikanthr@synigoros.gr

Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης
Δομή Πολυκάστρου
Νέα Καβάλα- Δήμος Παιονίας
Υ/Ο Διοικητή κ. *****
firstreception@firstreception.gov.gr

Αξιότιμε κύριε Διοικητή,

Ο Συνήγορος του Πολίτη στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του κατά το άρ. 103 § 9 του Συντάγματος και το ν.3094/2003 εξετάζει την υπ' αριθμ. 278747 αναφορά, η οποία έχει κατατεθεί στην Αρχή από την κα ***** και αφορά αιτούσες άσυλο με **ΔΙΚΑ ***** και *******.

1. Σύντομο ιστορικό

Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στην αναφορά οι αιτούσες άσυλο από το Καμερούν, είναι θύματα βιασμού στη χώρα καταγωγής τους και HIV θετικές, χωρίς να έχουν λάβει αντιρετροϊκή αγωγή από το Δεκέμβριο του 2019, ημερομηνία εισόδου στη χώρα. Στις αρχές Μαΐου οι δύο αιτούσες μεταφέρθηκαν από το ΚΥΤ Μόριας στη Δομή της Νέας Καβάλας, χωρίς να έχουν λάβει την οποιαδήποτε ειδική αγωγή και, εξ όσων γνωρίζουμε, έως σήμερα δεν έχουν προβλεφθεί η πρόσβασή τους σε οποιαδήποτε Μονάδα Υγείας, η χορήγηση αγωγής ή η παροχή ιατρικής εξέτασης. Με νεότερο δε αίτημα στις 23/5, η πληρεξούσια δικηγόρος ζητά από τις αρμόδιες υπηρεσίες (ΕΟΔΥ κ.ά) να ληφθούν άμεσα μέτρα για την παροχή ιατρικών υπηρεσιών και να προγραμματιστεί άμεσα επίσκεψη των πασχουσών στο Κέντρο Λοιμώξεων του ΑΧΕΠΑ, καθώς η κατάσταση της υγείας των αιτουσών ασύλου έχει επιδεινωθεί δραματικά σε σημείο να κινδυνεύει η ζωή τους.

2. - Διαπιστώσεις και προτάσεις του Συνηγόρου του Πολίτη

α) Ως προς το ζήτημα της ευαλωτότητας

Όπως γνωρίζετε, η ελεγκτική και διαμεσολαβητική δραστηριότητα του Συνηγόρου του Πολίτη επικεντρώνεται στην προστασία των δικαιωμάτων των ευαίσθητων κοινωνικών ομάδων, όπως είναι και οι υπήκοοι τρίτων χωρών, ιδίως

όταν αυτοί εκ του νόμου κρίνονται ως ευάλωτοι και αντιμετωπίζουν προβλήματα με την προστασία των ανθρωπίνων και κοινωνικών τους δικαιωμάτων. Εν προκειμένω, για τις αναφερόμενες, ισχύουν οι διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 39 του ν.4636/2019 για τις διαδικασίες υποδοχής και ταυτοποίησης, σύμφωνα με τις οποίες κατά το στάδιο της καταγραφής και του ιατρικού ελέγχου ιδιαίτερη μέριμνα προβλέπεται για όσους ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες, **όπως τα άτομα με σοβαρές ασθένειες και τα άτομα που έχουν υποστεί βιασμό.** Ειδικότερα, ο Διοικητής του Κέντρου ή της Μονάδας, ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση του αρμόδιου ιατρικού προσωπικού του Κέντρου **παραπέμπει** τα πρόσωπα που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες στον αρμόδιο κατά περίπτωση δημόσιο φορέα κοινωνικής στήριξης ή προστασίας ενώ **σε κάθε περίπτωση διασφαλίζεται η συνέχεια της θεραπευτικής αγωγής** στις περιπτώσεις που αυτό απαιτείται.

Δεδομένου ότι έως σήμερα, οι αναφερόμενες δεν έχουν παραπεμφεί ούτε από το ΚΥΤ Μόριας αλλά ούτε και από τη Δομή σας στην αρμόδια Μονάδα Υγείας προκειμένου να προστατευθεί η προσωπική τους αλλά και δημόσια υγεία, θα πρέπει να ληφθούν άμεσα μέτρα προκειμένου, ως ευάλωτα άτομα, να τύχουν των διαδικαστικών εγγυήσεων που προβλέπει η νομοθεσία.

Περαιτέρω, σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο, η διαπίστωση ότι ένα άτομο ανήκει σε ευάλωτη ομάδα έχει ως μόνη συνέπεια την **άμεση κάλυψη των ιδιαίτερων αναγκών υποδοχής** του ατόμου αυτού και την **κατ' απόλυτη προτεραιότητα εξέταση της αίτησής του.** Επί του προκειμένου, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στην αναφορά, στις αιτούσες ασύλου δεν παρέχονται ούτε κατάλληλες συνθήκες διαβίωσης και διατροφής, αλλά ούτε και έχει προβλεφθεί η απαραίτητη προστασία από τον κίνδυνο της νόσου COVID-19, παρόλο τις ρητές οδηγίες που έχουν δοθεί περί κοινωνικής αποστασιοποίησης.

β) Ως προς το ζήτημα της παροχής ιατρικών υπηρεσιών

Αν και τα ζητήματα των όρων και των διαδικασιών παροχής ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, πρόσβασης και παραπομπής του/της ενδιαφερόμενου/νης σε κατάλληλες δομές υγείας περιγράφεται με λεπτομέρειες στην **ΚΥΑ 717/2020 - ΦΕΚ 199/Β/31-1-2020 «Ρυθμίσεις για τη διασφάλιση της πρόσβασης των αιτούντων διεθνούς προστασίας στις υπηρεσίες υγείας, την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, την κοινωνική ασφάλιση και την αγορά εργασίας - Έκδοση Π.Α.Α.Υ.Π.Α.»** κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 55 παρ. 2 του ν. **4636/2019** «Περί Διεθνούς Προστασίας και άλλες διατάξεις», επιπλέον και συμπληρωματικές οδηγίες παρέχονται στις «Οδηγίες για τους επαγγελματίες υγείας που φροντίζουν άτομα με HIV σε δομές υποδοχής και κέντρα προσφύγων» του προγράμματος PHILOS, σύμφωνα με τις οποίες **η διαχείριση της αντιρετροϊκής θεραπείας οφείλει να γίνεται με τη βοήθεια κλινικών γιατρών με εμπειρία στην HIV λοίμωξη** (εάν είναι δυνατόν) ενώ **μετά την αρχική εκτίμηση, ο ασθενής θα πρέπει να παραπέμπεται σε μια Μονάδα Λοιμώξεων εάν υπάρχει στην περιοχή [...] Η συμβουλευτική στο αντικείμενο είναι εφικτή σε περιοχές όπου υπάρχουν Μονάδες Λοιμώξεων δηλ., στην Αθήνα, στη Θεσσαλονίκη, στην Αλεξανδρούπολη** (και αλλού).

Περαιτέρω, σύμφωνα με τις «Οδηγίες για την παραπομπή και τη διασύνδεση ευάλωτων πληθυσμών που ζουν με τον HIV του Υπουργείου Υγείας για την παραπομπή από τα κέντρα φιλοξενίας προσφύγων/μεταναστών ή τα κέντρα

υποδοχής και ταυτοποίησης σε Μονάδες Λοιμώξεων (ΜΛ)/ Εξωτερικά Ιατρεία Παρακολούθησης HIV(+) Ασθενών (ΕΙ)» προβλέπεται ότι :

Σε περίπτωση που κάποιο άτομο που διαμένει σε κέντρα φιλοξενίας είναι ήδη HIV οροθετικός/ή ή διαγνωστεί με HIV λοίμωξη, η ιατρική υπηρεσία σε συνεργασία με την κοινωνική υπηρεσία του κέντρου φιλοξενίας **οφείλει να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες** σύμφωνα με τις εκάστοτε οδηγίες των εμπλεκόμενων φορέων προκειμένου **το άτομο να διασυνδεθεί με κάποια εξειδικευμένη δομή υγείας παρακολούθησης του HIV/AIDS**. Σε περίπτωση που το άτομο δηλώνει την HIV οροθετικότητά του ο/η ιατρός του κέντρου οφείλει να παραπέμψει το άτομο αυτό στο πλησιέστερο νοσοκομείο για τη επιβεβαίωση της οροθετικότητάς του, ενώ

σε περίπτωση αναφερόμενης HIV οροθετικότητας ή διαγνωσθείσας HIV λοίμωξης πρόσφυγα/μετανάστη **ορθή πρακτική θα αποτελούσε η κατ'εξαιρέση προώθηση του αιτήματος ασύλου του ατόμου και της διαδικασίας ταυτοποίησης ώστε να επιταχυνθεί η διαδικασία διασύνδεσης σε εξειδικευμένες δομές υγείας.**

Κατόπιν των ανωτέρω, παρακαλούμε όπως μας ενημερώσετε άμεσα για τα εξής:

α) εάν έχουν ληφθεί έως σήμερα τα κατάλληλα μέτρα για την παροχή ιατρικής φροντίδας στις αιτούσες είτε από αρμόδιο κλιμάκιο της Δομής είτε/και με παραπομπή τους στο πλησιέστερο νοσοκομείο που διαθέτει Μονάδα Λοιμώξεων (ΜΛ)/ Εξωτερικά Ιατρεία Παρακολούθησης HIV(+) Ασθενών (ΕΙ) - εν προκειμένω το ΑΧΕΠΑ- προκειμένου να τους χορηγηθεί άμεσα η κατάλληλη αντιρετροϊκή αγωγή,

β) εάν έχει ληφθεί μέριμνα για να εξασφαλισθούν για τις αιτούσες **ειδικές συνθήκες υποδοχής**, λαμβάνοντας υπόψη όχι μόνο την ειδική κατάστασή τους ως ευάλωτα πρόσωπα, αλλά και τις ειδικές συνθήκες μέτρων αποστασιοποίησης που απαιτούνται λόγω της πανδημίας και,

γ) σε ποιο στάδιο βρίσκεται η διαδικασία της εξέτασης της αιτήσεώς τους για παροχή ασύλου και εάν η καταγραφή και εξέτασή τους εμπίπτει στις διαδικασίες κατά προτεραιότητα, καθώς πρόκειται για άτομα που ανήκουν σε ευάλωτη ομάδα.

Παρακαλούμε να μας ενημερώσετε για τις απόψεις σας επί του θέματος και τις τυχόν ενέργειες στις οποίες έχετε ήδη προβεί ή προτίθεσθε να προβείτε, κοινοποιώντας μας παράλληλα οποιοδήποτε σχετικό έγγραφο ή απόφαση.

Σας ευχαριστούμε για τη συνεργασία και παραμένουμε στη διάθεσή σας για κάθε τυχόν περαιτέρω πληροφορία ή διευκρίνιση.

Με εκτίμηση

Γιώργος Π. Νικολόπουλος

Γιάννης Σ. Κωστής

Βοηθοί Συνήγοροι του Πολίτη